

**ข้อมูลการใช้สารเคมีอันตรายในโรงงานอุตสาหกรรม
ในพื้นที่สาธารณสุขเขต 13**

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

พื้นที่สาธารณสุขเขต 13 มีการสำรวจการใช้สารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรม 275 แห่ง จาก 315 แห่ง พบสารเคมีอันตรายที่มีการใช้กันมาก ได้แก่ ก๊าซไวไฟ สารกัดกร่อน และของเหลวไวไฟ โดยพบว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีการใช้สารเคมีอันตรายมากที่สุด รองลงมาได้แก่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์ตามลำดับ

จากข้อมูลการสำรวจชนิดและปริมาณสารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2546 มีการสังเคราะห์และสรุปข้อมูลโดยการจำแนกสารเคมีตามลักษณะอันตรายที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ (UN Class) ในพื้นที่สาธารณสุขเขต 13 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์และสุรินทร์) มีโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายที่ต้องสำรวจทั้งสิ้น 315 แห่ง แต่สามารถดำเนินการสำรวจได้ 275 แห่ง (ร้อยละ 87.30) พบว่าจังหวัดบุรีรัมย์ มีการใช้สารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด (211.71 ล้านกิโลกรัม) รองลงมาได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา (64.07 ล้านกิโลกรัม) จังหวัดชัยภูมิ (53.48 ล้านกิโลกรัม) และจังหวัดสุรินทร์(0.82 ล้านกิโลกรัม) ตามลำดับ

จังหวัดบุรีรัมย์ สำรวจ 25 แห่ง จาก 33 แห่ง (ร้อยละ 75.76) พบว่า มีการใช้สารเคมีอันตรายสูงที่สุดถึง 211.713 ล้านกิโลกรัม มี Cas Number 211.710 ล้านกิโลกรัม โดยสารเคมีอันตรายที่มีการใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ Class 3 ของเหลวไวไฟ (200.30 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 94.61) Class 2.1 ก๊าซไวไฟ (11.29 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 5.33) Class 8 สารกัดกร่อน (0.04 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 0.02) และพื้นที่อำเภอที่มีการใช้สารเคมีมาก ได้แก่ อำเภอสตึก (200.08 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 94.51) อำเภอเมือง(8.56 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 4.04) อำเภอนางรอง(2.73 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 1.29) และอำเภอกระสัง(0.33 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 0.16)

จังหวัดนครราชสีมา สำรวจ 162 แห่ง จาก 190 แห่ง (ร้อยละ 85.26) พบว่า มีการใช้สารเคมีอันตรายสูงถึง 64.07 ล้านกิโลกรัม มี Cas Number 53.28 ล้านกิโลกรัม โดยสารเคมีอันตรายที่มีการใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ Class 2.1 ก๊าซไวไฟ (32.61 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 50.91) Class 8 สารกัดกร่อน (4.45 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 6.95) และ Class 3 ของเหลวไวไฟ (3.63 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 5.66) พื้นที่อำเภอที่มีการใช้สารเคมีมาก ได้แก่ อำเภอบัวใหญ่ (25 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 39.02) อำเภอปากช่อง(14.29 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 22.32) อำเภอครบุรี(12.24 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 19.11) อำเภอเมือง(4.53 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 7.09) อำเภอสีคิ้ว(3.26 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ

ละ 5.09) อำเภอสูงเนิน(1.90 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 2.97) และอำเภอโนนสูง(1.39 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 2.17)

จังหวัดชัยภูมิ สํารวจ 24 แห่ง จาก 24 แห่ง (ร้อยละ 100) พบว่า มีการใช้สารเคมีอันตรายสูง 53.48 ล้านกิโลกรัม มี Cas Number 52.61 ล้านกิโลกรัม โดยสารเคมีอันตรายที่มีการใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ Class 2.1 ก๊าซไวไฟ (28.58 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 50) Class 2.2 ก๊าซไม่ติดไฟไม่ เป็นพิษ (24.00 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 50) และ Class 8 สารกัดกร่อน (0.01 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 50) พื้นที่อำเภอที่มีการใช้สารเคมีมาก ได้แก่ อำเภอจตุรัส (25.46 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 47.62) อำเภอภูเขียว (24.86 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 46.49) และอำเภอเมือง(3.15 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 8.50)

จังหวัดสุรินทร์ สํารวจ 65 แห่ง จาก 68 แห่ง (ร้อยละ 94.12) พบว่า มีการใช้สารเคมีอันตราย 0.82 ล้านกิโลกรัม มี Cas Number 0.819 ล้านกิโลกรัม โดยสารเคมีอันตรายที่มีการใช้มากที่สุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ Class 2.1 ก๊าซไวไฟ (0.50 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 60.81) และ Class 3 ของเหลว ไวไฟ (0.30 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 36.49) พื้นที่อำเภอที่มีการใช้สารเคมีมาก ได้แก่ อำเภอเมือง (0.32 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 38.92) อำเภอจอมพระ(0.30 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 36.52) และ อำเภอสนม (0.20 ล้านกิโลกรัมหรือร้อยละ 24.32)

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม, หน่วยข้อเสนอเขตอุตสาหกรรมและความปลอดภัย ศูนย์วิจัยแห่งชาติ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย